

Aan de raadsleden deelnemend aan de workshops Omgevingswet op 11 oktober 2023.

Van: H.T.E. (Teun) Dijkhuis, bestuurslid BO HortusEbbinge en deelnemend aan het Platform Cultureel Erfgoed Groningen (PCEG).
pceg@ groningenbinnenstad.nl

Groningen, 10 oktober 2023

Geachte raad,

Helaas hebben wij laat kennisgenomen van de brief 4 oktober jl. van Burgemeester en Wethouders aan de gemeenteraad waarin zij met een antwoord komen op de moties Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Wij hadden begrepen dat het stuk morgen zou uitkomen, maar het blijkt inmiddels al rond te gaan.

Ook hebben wij, mede als gevolg van andere drukke bezigheden, vandaag pas gezien dat u morgen workshops houdt over onder meer de voortgang van het participatietraject van de Omgevingswet. Wij nemen aan dat deze brief morgen aan de orde zal komen.

Omdat het niet meer lukt om iedereen van het PCEG nog op tijd te consulteren, schrijf ik u op persoonlijke titel. Overigens ga ik ervan uit dat de andere deelnemers van het platform wel akkoord gaan met de strekking van deze brief.

Participatie op tijd?

Zoals u in vorige brieven van ons platform hebt gelezen, maken wij ons zorgen over de wijze waarop de participatie straks zal zijn geregeld. In het bijzonder die bij de uitwerking die aan bestemmingsplan, t.z.t. het omgevingsplan, en niet te vergeten: de welstandscriteria zal worden gegeven in concrete bouwplannen.

Vanuit dat gezichtspunt wekt de volgende passage in brief van 4 oktober aandacht:

"Een belangrijk verschil met Eindhoven is dat Groningen de Commissie niet positioneert aan het begin van het planvormingsproces. Die rol is momenteel belegd bij het Atelier Stadsbouwmeester als het gaat om advies en ruimtelijke kaderstelling op het gebied van ruimtelijke kwaliteit in het voortraject. De Commissie is in het planvormingsproces gepositioneerd binnen de afdeling Vergunning Toezicht en Handhaving (VTH) en zal zich daarom met name richten op de vergunningen stroom aan het einde van het planvormingsproces en daarmee de toets op ruimtelijke kwaliteit binnen de gestelde kaders. *Als wij ons traject juist hebben doorlopen dan heeft participatie in het voortraject onder begeleiding van een projectmanager, programmamanager of coördinator plaatsgevonden die gebruik maakt van adviseurs op het gebied van participatie in zijn of haar team (zie hiervoor de leidraad participatie die momenteel in ontwikkeling is).* Een adviseur op dit gebied toevoegen aan de commissie voor advies in dit stadium van de planvorming voegt weinig toe."

(Cursivering T.D).

Hier lijkt de discussie over de vraag of en hoe tijdige participatie bij bouwvoornemens kan worden bewerkstelligd weer vooruit te worden geschoven. Hopelijk komt u er morgen wel aan toe.

In ieder geval zal volgens ons een belangrijk bespreekpunt moeten zijn wat de gemeente op het punt van participatie aan initiatiefnemers wil en mag vragen. Veel hangt af van hoe de gemeente bij ontbreken van (toereikende) participatie door de initiatiefnemer besluit tot toepassing van de uitgebreide vergunningsprocedure (alsnog inspraak via indiening zienswijzen, in plaats van achteraf bezwaar maken tegen de vergunning - dus veel te laat). En hoe de gemeente staat tegenover de bekendmakingszorgvuldigheid van initiatiefnemers. Een wezenlijke voorwaarde voor bewonersparticipatie!

Niet machteloos blijven doen

In de discussie tot nu toe hebben wij meermaals gemerkt dat de wethouder vaak verwijst naar de omgevingswetgever, die de participatie niet goed heeft geregeld en in allerlei uitvoeringsbesluiten de ruimte voor gemeenten voor organiseren en afdwingen van bewonersparticipatie bij initiatiefnemers beperkt. Daar zullen wel landelijke (overwegend liberalistische) motieven aan ten grondslag liggen. Bouwen moet makkelijker worden en burgers moeten zoveel mogelijk buiten het ontwikkelingsproces worden gehouden! Maar met een machteloos gebaar kan niet worden volstaan. Tenminste wanneer je als gemeente bewonersparticipatie serieus wilt nemen. Ook niet klakkeloos de beschrijvende notities van de VNG volgen maar samen met gelijk denkende gemeenten een vuist maken is een beter signaal richting ons als bezorgde bewoners en organisaties!

Negeren omwonenden niet meer van deze tijd

Het is niet meer van deze tijd dat bouwers op basis van eigendomsrecht en zekerheid die zij ontlenen aan bestemmingsplan en omgevingsplan, en met de ruimte die de globale welstandscriteria hen bieden voor nastreven van winstmaximalisatie, zich niets gelegen laten liggen aan omwonenden *met wie zij de ruimte delen*. Meer dan de bouwers en bewoners van het betrokken pand worden omwonenden geconfronteerd met de visuele gevolgen van een bouwplan. Ook meer dan passanten in de openbare ruimte. Laat welstand er eindelijk ook zijn voor de burens! En geef hen de kans op tijd hun wensen naar voren te brengen. In onze samenleving botst individualistisch, uiteindelijk aan Romeins recht ontleend, eigendomsrecht in toenemende mate met weer opkomend meente-recht. Dat is de bredere context van de participatiediscussie.

Hopelijk komt deze brief nog op tijd.
Een goede discussie toegewenst en
met vriendelijke groet,

H.T.E. (Teun Dijkhuis)